**Regionsfunktion:**

**RF Somatoforme og dissociative lidelser**
**I alt: 48 timer (individuelt forløb)**
**28 timer (gruppeforløb)**

## Funktionens målgruppe:

**Funktion:**
Komplicerede somatoforme lidelser og dissociative lidelser

**Hoveddiagnose:**
DF44.4, 44.5, 44.6 og 44.7
DF45
DF48.0

**Bidiagnose:**
-

**Målgruppebeskrivelse**
Patienter med somatoforme lidelser og dissociative lidelser med en varighed i mere end seks måneder, hvor patienten er svært belastet af symptomerne og eller har betydeligt nedsat funktionsevne, og hvor relevant behandling har været iværksat i almen praksis og/eller på somatisk afdeling uden tilstrækkelig effekt. Funktionen varetages i tæt samarbejde med relevante somatiske specialer.

**Kompliceret differential diagnostik:**
Patienterne skal være systematisk udredt på hovedfunktionsniveau i somatisk regi i en sådan grad, at der ikke hersker tvivl om, at den somatoforme eller dissociative tilstand er hovedproblematikken, og at andre psykiatriske lidelser enten er udelukket eller optræder som bidiagnoser.

**Svær komorbiditet:**
- Patienterne skal fungere på et niveau, hvor de kan modtage ambulant behandling, og hvor indlæggelse ikke er påkrævet.
- Der er for denne patientgruppe et uhensigtsmæssigt stort forbrug af sundhedsydelser i somatisk regi

**Behandlingsresistens:**
- Utilstrækkelig effekt af behandling for somatoforme eller dissociative lidelser i primær sektor og/eller på somatisk afdeling
- Psykiatrisk komorbid sygdom bør være forsøgt behandlet på hovedfunktionsniveau eller i en anden regionsfunktion.

**Risikopatienter:**
- Patienter med kompliceret somatisk symptomatologi eller truet funktionsniveau
- Yngre patienter med kompliceret somatisk symptomatologi

**Særlige patientgrupper:**
Herunder:
- Behov for specialiseret farmakologisk, specialiseret psykoterapeutisk og psykoedukativ behandling
- Komplicerede psykosociale problematikker

- Behov for specialiseret tværfaglig behandling
- Selvmordstruede patienter

## Henvisende instanser samt henvisningskriterier

**Henvisende instans:**
Patienter med somatoforme og dissociative lidelser varetages ikke på hovedfunktionsniveau i psykiatrien, men henvises fra andre specialer, når de opfylder kriterierne for regionsfunktionen i psykiatrien.
Ambulatorium for Liaisonpsykiatri i Klinik Syd modtager henvisninger fra Aalborg Universitetshospital (matriklerne Nord og Syd).
Ambulatorium for liaisonpsykiatri modtager ikke patienter, der kan behandles i andet regi i Psykiatrien, Region Nordjylland.

**Henvisningskriterier:**
Det skal af henvisningen fremgå, at patienten tilhører den ovenfor beskrevne målgruppe. Patienten skal være fyldt 18 år. Det forudsættes, at patienten er grundigt somatisk udredt på henvisningstidspunktet oftest i samarbejde med praktiserende læge, praktiserende speciallæger, og/eller somatisk sygehus(e). I øvrigt henvises til PRI-dokumentet Eksterne henvisninger til voksenpsykiatrien

## Funktionens udrednings- og behandlingstilbud:

| | Indhold | Varighed |
|---|---|---|
| **Udredning og diagnostik** | • Klinisk psykiatrisk undersøgelse (vurdering jf. ICD-10 kriterier) med henblik på at foretage differentialdiagnostiske overvejelser og bekræfte henvisningsdiagnose<br>• Struktureret klinisk diagnostisk interview (ved behov) (f.eks. PSE, SCID-I, M.I.N.I.)<br>• Anvendelse af relevante diagnostiske redskaber ved mistanke om psykiatrisk komorbiditet, der ikke dækkes af ovenstående<br>• Specifikke redskaber/spørgeskemaer indenfor området (f.eks. Bodily Distress Syndrome-skema) med henblik på yderligere differentiering af patienter til undergrupper i forhold til symptommønster<br>• Psykometriske skalaer og spørgeskemaer til bestemmelse af baseline-tilstand til brug ved evaluering af behandlingen (jf. endvidere afsnittet ”Afslutning og evaluering”). | 5 timer |

| | | |
|---|---|---|
| **KRAM og somatisk undersøgelse** | Forud for henvisning til behandling af somatoforme- og dissociative lidelser skal der foreligge en grundig somatisk udredning.<br>KRAM-screening og eventuel intervention varetages i den henvisende enhed i somatikken, jf. PRI-dokumentet Ambulatorium for liaisonpsykiatri i Region Nordjylland | 0 timer |
| **Behandling** | *Psykoterapi:*<br>• Stillingtagen til individuel behandling eller gruppebehandling.<br>• Behandling med evidensbaserede psykoterapeutiske metoder tilpasset den konkrete diagnose/patientgruppe. Forskellige retninger indenfor kognitiv-adfærdsterapi er de mest anvendte og undersøgte metoder, dog findes der også evidens for effekten af andre psykoterapeutiske metoder.<br>• Ugentlige individuelle sessioner á 1 times varighed i op til 30 uger ELLER gruppeterapi i form af 20 sessioner à 2 timers varighed (8 deltagere og 2 terapeuter)<br><br>*Medicin:*<br>• Farmakologisk behandling efter lægelige vurdering.<br>• Løbende monitorering af behandlingens effekt og af eventuelle bivirkninger.<br>• Lægelig konsultation og tilpasning af medicin efter behov.<br>• 6 samtaler á 30 minutter i forbindelse med opstart og opfølgning af den medicinske behandling<br>• Relevant behandling af evt. psykiatrisk komorbiditet<br><br>Forskningsresultater, der vedrører fagområdet (somatoforme og dissociative lidelser) undersøges løbende, og den psykoterapeutiske og farmakologiske behandling vil blive afstemt i takt med ny viden. | 33 timer ved individuelt forløb (psykoterapi + medicinsk behandling) og 13 timer ved gruppeforløb (psykoterapi + medicinsk behandling) |
| **Psykoedukation** | Formidling af viden om udløsende, vedligeholdende og beskyttende faktorer. | 5 timer |
| **Afslutning og evaluering** | Evaluering af behandlingens effekt gennem relevante indikatorer | 5 timer |

| | | |
|---|---|---|
| | *Evaluering*<br>- Patient registrering form mhp. evaluering (registrering af både patient- og systemrelaterede data, f.eks. socio-demografiske data, stressende livssituationer, anamnese, henvisningskarakteristika, diagnose, funktionsniveau, behandlingform m.m.)<br>- Psykometriske skala (f.eks. CMDQ (Common Mental Disorders Questionnaire): Somatiske, psykiske samt alkoholrelaterede problemer; SCL-90-R: Vurdering af psykiske problemer/ psykopatologiske symptomer generelt og mere specifik; BDI/BAI: Vurdering af angst- og depressive symptomers sværhedsgrad; GAF: Vurdering af funktionsniveau; SF-36: Fysisk og psykisk helbred samt trivsel; CGI-I: Vurdering af behandlingseffekten)<br><br>*Afslutning*<br>- Kriterier for afslutning: Remission symptommæssigt og funktionsmæssigt eller manglende compliance/ustabilt fremmøde i et omfang der bevirker at behandlingen ikke kan gennemføres<br>- "Consult letter" til praktiserende læge og evt. anden opfølgende instans (strategier til fremadrettet håndtering af klager og symptomer)<br>- Stillingtagen til ekstern opfølgning: F.eks. afslutning til den henvisende instans, viderehenvisning til anden psykiatrisk enhed.<br>- Stillingtagen til nyt pakkeforløb i nuværende enhed | |
| **Kriterier for adskillelse mellem hovedfunktion og regionsfunktion** | Patienter med somatoforme og dissociative lidelser varetages ikke på hovedfunktionsniveau i psykiatrien, men henvises fra andre specialer, når de opfylder kriterierne for regionsfunktionen i psykiatrien – jf. endvidere afsnittet "Henvisende instanser". | |